

צט:

אלמנה גיוזנת פרק אחד עשר כתובות

עין משפט
נר מצוה

מסורת הש"ס

(א) כ"ט ט"ו מ"ו וק"ח
ק"ח וקדושין מכז המורה
מ"ו ט"ו וקדושין מ"ו
ו"ט"ג (ג) הרימון פ"ד מ"ד
קדושין מהל' כסיוס ס"א
לקמן ק"ד וקדושין מ"ו
(ס) גמס. תימות מ"ו: י"ג גיטין
ג"ג (ו) ג"ל אחר ד"ה
בשאלה (ז) ו"בית ב"ט
(ח) ו"ט הרימון פ"ד מ"ד
(ט) ו"גלל מ"ג (י) ו"גל
לחון

מוסף רש"י

תורם כדעת בעל הבית.
היה זה שהוא חסר
בעל הבית אם עני יפה
או עני רע. עין יפה
אחד מהרבעים עין רעה
אחד מששים. שהתורה
לא חלמה בה שיעור
מפורש אלא ראשית דגן,
ואפילו כל שאר יבשות
ו"ט פירוש עשרה.
אחד מהרבעים עין יפה
שש ונכרות ס"א. א"ס
הרבי"ף עשרה. א"ס
אחד מששים ונכרות שש.
הרימון תרומה. לאמר
ליה כחצי תמורתן וקדושין
ש"ם הרימון.
שלא כפי ליה או שלא
מעתמו משום דלא היה
עני דלא יודשו מ"ב.
א"ו: כ"ד שיעור לשון נכסי
יתומים למכור לחון האלם
והנכס והש"ס בר"ו.

תוספות ר"ד (הספק)

לא למנה יבולים לחזור
ביום היאל ושלא קנו
ונתנו ונכז אלמנה דתנן
סברה שיהי ק' ב"ו א"ו
ש"ם הרימון.
שהי ר' בקי מברך ק"ו
נתקבלה כתובתה ולא
היו מברך בשל משום
דליקא לא בעי למיחרר ב"ו
אבל היה דאי בעי לוקח
למיחרר ביה מצי הדר ב"ו
לפ"ד ביבול מקח יש להן;
איבעיא להו שליח כמאן

שקטנים נכלע. היא קטנית כפרוטה לפי משנן פרוטות נכלע
דמשום דזבין טפי לא מחלי גביה כדמסיים ואילו נבחרה דמוכני
כנטי: ונכלע נכלע כפרוטה. אם אמה חפץ יותר שלח עוד וקח ואם
רשע חלוץ רע ממש קאמר
שהקטנית בסלע וקטנית כפרוטה בפרוטה שבע
מינה היכי דמי אילימא באחרא דמוכני
בשומא היכא דיהיב ליה סלע מחולי גביה
טפי אמר רב פפא באחרא דכ"י בבני
דאמר ליה כנא כנא כנא בפרוטה ת"ש היתה
כתובתה ארבע מאות זוז מכרה לזה במנה
ולזה במנה ולאחרון יפה מנה ודינר במנה
של אחרון בטל ושל כולן מכרן קיים כדאמר
רב שישא בריה דרב אידי בקטני הבא נמי
בקטני "פשיטא אמר לאחד ולא לשנים
האמר ליה לאחד ולא לשנים א"ל לאחד
סתמא מאי רב הונא אמר לאחד ולא
לשנים רב חסדא ורבה בר רב הונא
דאמרי תרוייהו לאחד ואפילו לשנים לאחד
ואפילו למאה איקלע רב נחמן לסורא עול
לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא אמרו
ליה כי האי גוונא מאי אמר להו לאחד ואפי'
לשנים לאחד ואפילו למאה אמרו ליה
אע"ג דטעה שליח אמר להו דטעה שליח
לא קאמינא אמרו ליה ^ב והאמר מר יאן
אונאה לקרקעות יהני מילי היכא דטעה
בעל הבית אבל טעה שליח אמר ליה
י' לחקוני שדרתיך ולא לעותי ומנא תימרא
דשאני בין שליח לבעל הבית דתנן ^ג והאומר
לשלוש צא ותרום תורם כדעת בעל הבית
ואם אינו יודע דעתו של בעל הבית תורם
בבינונית אחד מחמשים פחת עשרה או
הרביעי עשרה תרומתו תרומה ואילו גבי
בעל הבית תניא תרום ועלה בידו אפילו
אחד מעשרים תרומתו תרומה ולא שמע
היתה כתובתה ארבע מאות זוז מכרה לזה
במנה ולזה במנה ולאחרון שוה מנה ודינר
במנה של אחרון בטל ושל כולן מכרן קיים
אמר רב שישא בריה דרב אידי בקטני:
במתני' ^ד י"שום הדינין שפיתתו שתות או
הוסיפו שתות מכרן בטל רשב"ג אומר מכרן
קיים ^ה אם כן מה כח בית דין יפה ^ו אבל אם
עשו אגרת בקורת ביניהן אפילו מכרו
שוה מנה במאיתים או שוה מאיתים במנה
מכרן קיים: **גמ'** איבעיא להו שליח כמאן
רבא

אמר לאחד כתמא מאי אמר רב הונא
הא לעיל לא איפשיטו עניין אי מיישין
לפופי דשטרי ויכיו פשיט ליה רב הונא
ורב חסדא ומפרש ר"מ דהאי קפידא
דלפופי שטרי דלעיל לאו משום זילת
לחורן וכל שטר אחר תתימת עדים
וקנין וכל מיירי בשבכר חתמו
העדים על שני שטרות לדיכא קפידא
דלפופי שטרי אלא אפופי בעלי דינין
שטרות לו להקק היום ולמחר לנא
עממס לדנין ורבי מוקי לה כוונא
בשטר אחד לדיכא קפידא דשטר אלא
קפידא דלעילי דינין וכהיא הו
פלוגתא ויכיו פירושא אמר לאחד ולא
לשנים קפידא שלא ימכור לשנים ואפי'
בשטר אחד אמר לאחד סתמא מאי
לומר מהו שמכור לשנים אפילו
בשטר אחד חלל דלעיל מיירי בשני
שטרות ורבי מנחל גביה אמר לאחד
קפידא דמשמע פשיטא כלל שנים
אמר סתמא מאי ויך בעיא דמאי
א"ל לא ניחא לי דלפופי שטרי עלווי
מכז רב אלפס לא איפשיטא וכו'
ונזבין דמעניר על דכרו הו ויך וכן
מכז רבינו חננאל ורב האי גאון כתב
בספר המקח בשער [שש] דמוסף
על דכרו הו מדאמרין פשיטא אמר
לאחד קפידא סתמא מאי ואסקנא
לאחד ואפי' לשנים ואפי' למאה אלמא
הלכתא כמאן דאמר מוסף על דכרו
הו כי הוא פירש האי פשיטא על
דך מאי הו עלי: **אמר** ר' ז'ו
אע"ג דטעה שליח פירוש הואיל
וקפידא לך דהיכא דלא פירש דכרו
הטיל דעתו על השליח לעשות כרצונו
דכי אמרת לעיל לאחד ואפי' למאה
הכי נמי לימא דלף דעממו נחלמא
לכח אחר דעתו וקאמר ליה טעה
שליח לא קאמינא דעממו לא מסיק
דעתיה הטיל עליו: **הב' רש"י**
בב' הכפירים והא טר הוא דאמר
אין אונאה לקרקעות. פי' רבי אפילו
גבי שליח דשמעינן ליה בהמקבל וכ"מ
דך קח. וסו' דלמרי נהרדעי משמיה
דרב נחמן אין אונאה לקרקעות אפי'
זבין במאיתים ושויא מאה ולא מצי
למימר לתקוני שדרתיך ולא לעוותי
מזיל היכא דטעה בעל הבית פי'
דהוא כשיצא ליה כבעל הבית
דלע"ג דלכוסף מיקנא ליה למזן
מיהו חללה כשקנה לזורך עממו קנה
וכן לא שייך תסס לתקוני
שדרתיך אבל שליח גמור שנתחלה כדורם
הבית האומר לשלומו לא תרום דהסס
בעל הבית גמור הוא זה הסס עממו רב
חסדא ורבה בר רב הונא יודעין כן מדלא
פרכי ליה אלא ממזן דמזיל לשליח וי"ל
דכי קאמר להו ומנא תימרא דשאני לך
בין שליח לבעל הבית דמדפרכימו ליה
ממזן משום דחשביה ליה כשליח אלמא
סליקא אדעתיהו שאני משוה שליח לבעל
הבית גמור וזה אי אפשר להשוות כדמוכח
מתני' דהאומר לשלומו לא תרום מ"ר.
וה"ל הקונטרס קשה מדא שוה מנה
הספרים וגרס והא אמר מר ועוד דהוה
ליה למימר והא תנן הואיל ופריך ממתי'
דהוה שאלו מציאות (ב"מ דף כ). וסו' דאין
תרומתו תרומה אי לא אמר ליה כלך אלל
יפית דהכא איכא למימר להכי אמדתיך
בדלקתן אבל יפות ורעות הו כמו טעות.
בפרק ד' דמסכת תרומות (מ"ג) שני
שעור תרומה עין יפה אחד מארבעים
בית ששאי אומרים משלשים והבינונית
מחמשים והרעה מששים ומפיק טעמיה
בגמרא כירושלמי דגרסינן תסס כמיז זאת
התרומה אשר תרמוו ששית האיפה
מחומר החטים וששיתם האיפה
מחומר השעורים יכול יתרום חטים
אחד מששים ובשעורים אחד משלשים
פירוש ששית האיפה הוא חצי קאה
דאיפה ג' סאין וששית האיפה מחומר
השעורים אינו חטים דכור שלשים סאה
והיינו נחתינן אחד מששים ובשעורים
אחד מל' דגבי שעורים כתיב וששיתם
משמע שתי ששית של איפה דהיינו סאה
מן הכור תלמוד לומר וכל תרומות שיהו
כל תרומות שוות שמואל אמר תן
ששית על וששית ומנא תרום א' מארבעים
פי' שלם ששית דהיינו סאה וזלי משני
חומרינן הכתוב נחתינן ויהיינו אחד
מארבעים בינונית מנין אמר רבי לוי
כתיב וממחית בני ישראל אחד אחוז
מן החמשים כ"מ שאתה אוזו ממקום
אחר הרי הוא כזה מה זה אחד ממחמשים
חף מה שחלח ממקום אחר אחד ממחמשים
והרעה מששים דכתיב ששית האיפה
מחומר השעורים פירוש קרל כפשטיה
כ"ש אומרים משלשים וששיתם האיפה
מחומר השעורים וכל הך קרלי אסתמא
כעלמא דשמואל הוא גופיה דלמר חטה
אחת פוטרת את הכרי. מ"ר:
רבא

ל"ה א מ"י פ"א מ"ה'
שפתן נלכס ד סתם
שעין פ"ו ט"י"ט ח"ט פ'
קסס ספ"י:
ב ב מ"י ט"ט ט"ט ט"ט
ספ"י א'
סא ג ד מ"י ט"ט הלכס ג
ספ"י ח'
הלכס ח ט סתם לחין קע
ט"ט ט"ט ח' ס' קסס
ספ"י ג וס' רב ספ"י ט'
ט' [ט']:
סב ה מ"י פ"ד מ"ה'
תתימת הלכס ד סתם
שעין קלג:
סג ו מ"י פ"ג ט"ט הלכס
ט'
סד ז ח מ"י פ"ג מ"ה'
מכרה הלכס ו' א'
ופ"י מכרה מ"ה ויהי ה'
א' סתם שעין ר"ב ט"ט ט'
א"י"ט פ"י ק' ספ"י ג
וט"ט ט"ט ח' ק' ספ"י
ג:

תוספות ר"ד

פשיטא א"ל לא ולא לבי'
קפידא הוה דהא אמר ליה
ולא לבי פ"ו ואפי' אמר
זבין לי כורא וזבין ק' א'
ליחמא מכרן קיים הוה
בטל דגלי דעתיא דלא
ניחא ליה באפופי שטרי.
אמר סתמא מאי כנא
שאר ליה ולא פי' ולא
לבי מ' ג' וי' ג' וי' ג'
א"ל. דיה אמר ליה לא
לבי ריח אמר לא ואפילו
לבי ואפילו לק' פי' אע"ג
דאמר לא אורחא ראשי'
לאימתי הכי ולא הוה
קפידא דאי הוה קפידא הוה
א"ל ולא לבי איקלע ר' ז'
לסורא שאר ר"ח ורבה בר
רב הונא לגביה א"ל כמאי
נחמא מאי א"ל לא ואפילו
לבי ואפילו לק' א"ל אע"ג
דטעה. פי' כנא שנתתא
א"ל לא א"ל הוה מר קפידא
דאמר אין אונאה לקרקעות
הי"מ היכא דטעה הוא פי'
בעה"ב אבל טעה שליח
אמר ליה לתקוני שדרתיך
ולא לעוותי וכו' ה"ל
עין לקסן בסמוך והנחת
שדרתיך [אונאה שליח]
כמתני' ה"ל: **מתני'** שום
הדינים שפחתו שותות או
חומרין שותות מכרן בטל
רשב"ג אומר א"ל מה כח
ביד יפה אבל אם עשו
אגרת בקורת אפי' מכרו
שוה ק' בר א שוה ר'
בין מכרן קיים. פי' אגרת
בסמרו בהכרזה ולשון
בקורת שסבקינן אותה בני
אדם ע"י הכרזה אפילו
מכרו ק' בר וכו'. פי'
ואפילו לפ"ד אין אונאה
לקרקעות אבל בטל מקח
יש לחן שהוא יתר
משותות האם משום דהוי
משעה ביד אליה טפי
מכתיב והיכא דלא עשו
א"ב וטעו בשותות מכרן
בטל ואע"ג דאמרין אין
אונאה לקרקעות ושותות
הוי מחילה לגבייהו ה"מ
כביה אבל כביד כ"ז
דטעו אבולאי מילתא
שאין זה משעה ביד
וגריעה כביה והלכך בין
היתומים אם פתרו שותות
בין הלקוחות אם הותירו
שותות מכרן בטל וריבלין
לחור בהם והרוב הוכיח
לקמן על סימור וז'ל'
שליח כאלמנה שלקוחות
א"ל לחור הואיל ומדעתם
קנו אבל דר'א' אם
שמו הנכסים לבלוה או